

# Vármegyei Közélet

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS LAPJA.

I. évfolyam.

2. szám.

Dés, 1906 április hó 15-én.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczi-ház.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felolós szerkesztő: **BENE FERENC.**

Főmunkatárs: **Dr. TORMA MIKLÓS.**

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona. Fél évre 5 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

**Kinevezés.** Az országos egyesült ellenzéki pártok vezérbizottságából alakított felelős magyar miniszterium előterjesztésére, Ő Felsége a király Szolnok-Doboka vármegye főispánjává Gr. Wass Bélát nevezte ki, a kinek kinevezése lapunkkal egy napon jelenik meg a hivatalos lapban.

A nemzeti eszmékért alkotmányos és törvényes küzdelmet folytatott vármegyei egyesült ellenzéki pártok puritán jellemű, igaz magyar szívé, érzésű és higgadt lelkű egyik vezéralakját üdvözöljük és köszöntsük ez alkalomból, pártunk lapjának első szavai.

## Feltámadás.

A husvéti szent ünnepek fenséges és felemelő történeteivel analog események játszódtak le hazánk sorsának legújabb, nagy, történelmi fordulánál.

Lehetetlen nem hivatkoznunk erre az analogiára, bármily banálisnak látszódik is az, mert ime a koronás király a szent nagy hét küszöbén, megérezte szívében az eskü kötelező erejének szent és borzalmasan súlyos voltát és virágvasárnapon a kiengesztelődés palmaágát, a béke olaját nyújtja a nemzet felé.

A már nehéz kálváriát járt, meggyaláztatást, gúnyt szenvedett magyar alkotmány pedig a szent ünnepek hajnalára feltámadott és hirdeti nekünk egy új, hatalmas korszak kezdetét.

Ennek a mi új történetünknek, — hogy

tökéletes legyen az analogia — épp úgy meg vannak a maga pribékjei, Judása, Pilátusa és piszkos lelkű farizeusai, mint a hogy meg voltak ott a nagy istenember szomorú tragédiájában, de szintugy meg van a mi történetünknek is az a felemelő, nagy és fenséges tanúsága, hogy az igazság és a becsület ereje, ha lenyűgözhető is, de el nem nyomható, meg nem ölhető soha.

Pedig a jellemtelenségnek, az önző érdekpolitikának töméntelen példái és jelenségei vonultak el szemünk előtt. Egy összeomló, korrupt rendszer minden szennyre fölkavarodott, felszínre került és iszapjával még egyszer végig öntötte szerencsétlen közéletünket.

Legszomorubb volt azonban a korrupt levegőben felnőtt, protekcióval érvényesült, cinikus alakok vakmerősége és poltronsága. Ezek szemérmetlenül vállalkoztak bármilyen feladatra és visszataszító pózban hivatkoztak a haza boldogságára és a hazafias kötelességre.

És most, mikor az elpusztult rendszer hamvaiból feltámad a jövőt megváltó nagy Eszme, a mikor a nemzeti újjáébredés nagy husvétját üljük, mégis kötelességünk megemlékezni ezekről a szomorú jelenségekről is.

Igaz, hogy a feltámadás is, a kibékülés is, a szeretet gondolatát szolgálja. Legyen tehát meg e kibékülés az egyetértésben és egységes munkában, mely ezután mindnyájunkat egyesít a haza javára és a szeretetben, mely egymáshoz, a haza szent földjéhez és ezeréves alkotmányához köt. Ámde éppen ez a szeretet zárja is ki közülünk azokat, kik e szent kincseinkre törtek, kik

nekünk szenvedéseket, s e hazának súlyos veszteségeket szereztek.

Az a szeretet, mely minket egymással összeköt és alkotmányunkhoz fűz, tanítson meg arra is, hogy a ki nem velünk volt, vagy a ki nincs velünk, az ellenünk van, annak többé helye nincs miközttünk sem a társadalomban, sem közhivatalokban. A kik elárultak, azok megvetésünkre, szálnunkra érdemesek csak, de megbecsülésre és arra, hogy köztünk élhessenek, többé számot nem tarthatnak.

De ne számítson többé elnézésre és méltányosságra az osztrák szomszéd se. A feltámadott nemzeti együttérzés legyen hirdetője, a minket gazdasági jólétünkben kifosztó osztrák ipar halálának.

Az újjáébredés, a feltámadás nagy Eszméje pedig, legyen minálunk is nagy és örök időkre kiható, mint ott a biblia történetében.

—z.

## VÁRMEGYE.

**— Vármegyei egyesült ellenzéki gyűlés.** Szolnok-Doboka vármegye egyesült ellenzéke a választások kiírása folytán a választásoknál és a törvényhatósági bizottságban követendő magatartásának megbeszélésére nagy-gyűlést tart. A gyűlésre az elnökség ezuton teszi közzé a következő

**meghívót.**

Szolnok-Doboka vármegye egyesült ellenzéke az általános képviselőválasztásoknál és

## TÁRCZA.

### Szerelmi per a XVIII. századból.

Irta: Frater Emericus.

Mióta br. Apor József uram megismerte Imecs Domokos elvált feleségét, kit Háromszéken csak Benkő Anna asszonyomnak hívtak és főleg mióta vele többször találkozott, nem titkolta, hogy a szép asszony korlátlan úrnője lett szerelmes szívének, lelkének, egész valójának. Az öreg Apor Péter eleintén ügyet sem vetett fia szerelmeskedésére; majd csak kiábrándul belőle, mert ez minden szerelemnek előbb-utóbb vége, — gondolta az öreg báró — az ő szíve sem volt érzéktelen kődarab „in illo tempore“, a hogy a szentírás mondja, s ime mégis derék férj, jó családapa s tiszta jellemű hazafi lett belőle; miért venné tehát ezt rossz néven épen a fiától! Múltak az évek s az öreg Apor kezdte kissé lassúnak találni az óhajtott kiábrándulást; Apor József uram még mindig hűséges volt Annájához, jóllehet atyja időközben feleséget is nyert neki Vay Mária személyében, kit azonban a fiú megszeretni soha sem tudott. „Halálomat fogja okozni ez a boszorkány Benkő Anna, — fakadt ki többször türelmetlenül az öreg báró, — fiam pedig föld alá akarja mind magát, mind nemzetségét temetni.“ Hasztalan volt azonban minden kérés, fenyegetés; az sem használt, hogy Józsefet 1740-ben atyja kitagadta. A

szermesek állhatatosak maradtak, türelmesen viselték a rágalom tengerárját, melyben rosszakaróik épen nem fukarkodtak; utóljára azután a megrémült család az erdélyi róm. kath. püspök közbenjárását is igénybe veszi, ki Apor Józsefet istenes életre s atyja iránt engedelmességre inti, de minden eredmény nélkül. Benkő Annának bizonyára bűbajos boszorkánynak kell lennie, ki Apor Józsefet megigézte, s a ki ezért, ha akarna, sem tudna tőle megszabadulni, — beszéltek ezek után a jámbor lelkek; ezt hitte végre maga Vay Mária is, ki 1752-ben bűbájosság és boszorkánykodás címén Benkő Annát a háromszéki r. kath. egyházi törvényszék előtt feljelentette, mire a törvényszék azonnal elrendelte a vizsgálatot s a tanúvallatást.

Tanú bőségesen akadt, — mert mire nincsen tanú, — főleg az asszony nép között, kik ilyenféle „súlyos“ vádakkal állottak elő:

Kis Judit szerint Benkő Anna asszony boszorkány és kuruzsló; vele történt, hogy ez előtt három vagy négy esztendővel Benkő Anna asszony elhívta őt magával Karathnára; útközben az asszony az úton felismerte Apor József nyomát, mire „azon nyomot kilenczig elolvasá“ s a kilenczedikből a földet felásta, azt hazavitte, otthon vízzel megöntözte, s így agyagot gyúrván belőle, a tűzhelyet azzal megtapasztotta, s mikor a tüzet azon meggyújtotta, így szólt: Úgy égjen Apor Józsefnek a szíve utánnan, mint ez a tűz. — Saját szemével látta a tanú azt is, hogy Benkő Anna asszony a maga szobájának négy belső falát mézzel megkente e szavakkal: Valamint ezen négy fal örökké egymást nézi, úgy nézzen szintén reám

Apor József és valamiképpen azon falak egymástól meg nem válhatnak, úgy meg ne válhasunk mi is egymástól. Ezután Benkő Anna asszony fogta a szitát, s azt „alsó felivel felyül viszásan fordítá“ s így szitált rajta kilenczszere egy adag lisztet; majd levakarta a falról az imént odamázolt mézet, s azzal a lisztet összekeverte, s végül vizet vévén a szájába, azt is belekeverte a tészta; ebből pogácsát sütött, melyet darabonként Apor József ételbe kevert, — „ő nagysága (t. i. Apor József) étkeit azzal fűszerszámozta“

Imecs László, szintén tanú, vallomása szerint Benkő Anna asszony döglött kutyának a szájában almát és hájat megforgatott s azzal a hájjal Apor József részére pogácsát süttetett; a kiket ezzel a feladattal megbízott, azok a kutyát megpökdösvén így szóltak: Valamiképpen a döglött kutyát utálják az emberek, úgy utáljon minden asszonyállatot az úr, Apor József uram ónagysága, Benkő Anna asszonyon kívül.

Kis Anna leányasszony azt vallotta, hogy tudja bizonyosan, mert jelen volt, hogy Benkő Anna asszony egy korsó szenesvizet készített, s a vallót arra kérte, hogy azt a vizet Apor József ajtaja előtt, a küszöb alatt öntse el. A tanú azonban e dolognak okát adni nem tudja.

Kis Borbála azt mesélte a bírának, hogy ez előtt vagy 8-9 esztendővel Benkő Anna asszony arra kérte őt, hogy fogjon neki egy zöld békát, azt új fazékba fogja tenni, kilencz lyukat fúrván a fazékra, azután hangyabolyba helyezi; mindezt pedig azért, mert a hangyabolyba tett békát a hangyák megeszik, s annak marad olyan csontja,

a további teendők közben követendő magatartásának megbeszélésére **1906. évi április hó 18-án délután 5 órakor** Désen, a Hungária szálló nagytermében nagygyűlést tart, melyre a párttagoknak lehető teljes számban való megjelenését kéri. Dé, 1906. évi április hó 16-án.

BETEGH IMRE  
az egyesült ellenzék elnöke.

BENE FERENC  
az egyesült ellenzék jegyzője.

### Meghívó.

A Szolnok-Doboka vármegye törvényhatósági bizottsága által kiküldött 60-as bizottság tagjait ez uton kérjük, hogy a törvényhatósági közgyűlést megelőző napon, 1906. évi április hó 18-án d. e. 10 órakor a közigazgatási bizottság termében tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek.

BETEGH IMRE  
60-as bizottsági elnök.

BENE FERENC  
60-as bizottsági jegyző.

### = Képviselő-jelölő pártgyűlés.

A vármegyei egyesült ellenzék dési kerületi elnöksége április hó 17-én képviselő-jelölő nagygyűlést tart. A jelölő gyűlésre, a mely már falragaszokon hirdetve van, a következő meghívót teszi közzé a kerületi elnökség:

**Meghívó.** A dési választókerület választó polgárait felkérjük, hogy **1906. évi április hó 17-én, kedden d. e. 11 órakor Désen, az Angol szálló nagytermében megtartandó képviselő-jelölő gyűlésre lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek.**

A Szolnok-Doboka vármegyei ellenzék dési kerületi elnöksége nevében

BENE FERENC Dr. KUSTÁR GYULA  
jegyző. elnök.

Amint arról lapunk más helyén is megemlékezünk, a gyűlésen Betegh Imrét, a vármegye egyik köztisztviselőjében álló vezető politikusként fogjuk jelölni, aki mint a kormányon lévő egyesült pártok hivatalos jelöltje, úgy az országos politikai vezérek, mint a kerületi és hazafias eszmékért becsülettel lelkesedő szavazó polgárok teljes bizalmát is bírja.

melyet „ha kit akar valaki, hogy szeresse, ha megéti, felettébb fogja szeretni“.

Székelly Borbála bizonyosan látta és tapasztalta, hogy Benkő Anna asszony egy alkalmatossággal lábairól és kezeiről a körmeit levagdalta, a levagdalt körömrészeket megpörkölte, rézmoszában megtörte s a port pogácsában megsütötte; a pogácsát azután újra megtörte s részenként Apor József ételébe keverve, vele megétette. — Ugyanezen tanú vallomása szerint Benkő Anna asszony vele holt embernek a csontját hozatta el a temetőből, azt porrá törte s a vallónak adta azzal a megbízatással, hogy a port Apor József ételébe keverje; de őt a lelkiismeret arra nem vívén, útközben szétszórta. Saját szemével látta a valló továbbá azt is, hogy Benkő Anna asszony Apor uram hajában három t. . . . t keresvén, azon bogarakat egy üveg borba tette, s mikor Apor uram hazafelé indult, a bort az utavalók közé helyezte. Azt is látta még az asszony, hogy Benkő Anna asszony egy kedd napon elment a temetőbe s egy siron keresztet húzott késsel s a halott szive tájáról földet vett fel s azt a földet a tanúnak adta át azzal a meghagyással, hogy Apor József ételébe hintse, a mit azonban valló nem birt megcselekedni.

Könczei Sára többek között azt vallja, hogy Benkő Anna egy alkalommal saját tejével pogácsát sütött; s mikor a tanú azt kérdezte, hogy mivégre cselekszi ezt a dolgot, így felelt: A kinek azon pogácsát meg adom enni, az úgy el nem feledkezhetik rólam, valamiképpen az anya el nem felejtkezhetik a maga gyermekéről.

Ezen és ehhez hasonló (leirhatatlan) termé-

= **Központi választmányi ülés.** A vármegye központi választmányát, a mely hivatalos lesz a most megejtendő általános választások vezető-küldöttségeit kijelölni, Bándy György alispán a törvény rendelkezései szerint a közgyűlést követő napra, 1906 április 20-án délelőttre hívta össze. A különleges viszonyok ezuttal nagy feladatot róznak a küldöttségekre, főleg a hol nemzetiségi jelöltek is lesznek, a miért is az egyesült pártok tagjaira igen fontos az ülésen való megjelenés.

= **Közgyűlés.** A szolnok-dobokamegyei törvényhatósági bizottság április 19-iki rendkívüli közgyűlése a tárgysorozat szét van küldve. A legtöbb pont immár meghaladt álláspontot vitató megyei átiratok közléséből áll. Nevezetesebb pontja a tárgysorozatnak Szarvadi József nyugdíjazási ügye, mely már előző 60-as bizottsági üléseken is szóvá tétetett és a külön pórtértesítéssel közölt királyi leirat közlése, mely az országgyűlés összehívását tudatja.

A közgyűlés tárgysorozatán kívül azonban a bizottsági tagok külön kitűzött értekezletei bírnak nagy fontossággal. Ilyen a képviselő választások egységes rendezése, jelöltekben való megállapodás, a központi választmány előkészítése a választási elnökségek kiküldése és a személyek megválasztása tárgyában, végül az új főispán Gr. Wass Béla installációjának kérdése.

## Politikai hét.

1906 április 14.

A váratlan, a meglepő öröm, a mely egy hét előtt betöltötte az országot a béke helyreállításával, a zürzavaros bizonytalanságok, a találgatások legióját keltette fel mindenütt.

Két-három nap kellett ahhoz, a mig a helyzet körvonala a nagy zürzavarból bár némileg is kibontakoztak.

Lassankint csak elkövetkezett ez is. Legelől jött a vezérő-bizottság jeleiből alakult alkotmányos miniszterium. Tényleges engedelmény nélkül ugyan, de az elvek fentartásával és a nemzeti küzdelem jogosságának épen megbízatásukban rejő elismerésével.

Következett nyomban rá a darabont kormány creaturáinak, a köztisztviselőkkel ellátott foglalkozás-nélkülieknek csufos szétfutása, kik mint homályos pinzében lakmározó patkányhad, a világosság elől futva tüntek el ismét az alagsatornákban.

Ma már a megyék élére helyezendő főispánok, államtitkárok névsora is ismerős és a választás képe kezd kibontakozni.

szetü „szörnyű“ vádák a tisztelendő egyházi törvényszék kegyes szívű tagjait nagyon megbotránoztatták s Benkő Annát vasra veretve, azonnal Gyulafehérvárra vitették penitenciára, hogy „jó isteneknek ellene felgerjedett haragját engesztelne, ifjúságának esztelenségét fájlalná, gonoszsgait siratná, bűneinek undokságát mosogatná s bocsánatját munkálná s éltét megújítván, az istennek, az anyaszentegyháznak és a keresztényi tökéletességnek törvényéhez s rendéhez szabni és kormányozni magát eltökéllene“. Anna asszony ebbe az istenes és hozzá még sovány (csak kenyérből és vízből álló) életmódba azonban hamarosan beleunván, reversális alatt, melynek értelmében Apor József urammal érintkezni ezután nem fog, hazabocsátatását kérte, mit rokonai közbenjárására el is ért. A nyolcz hétig tartó gyulafehérvári rab-ságát, nemkülönben a nevében a per folyamán esett sérelmet felejtetni nem tudván, néhány év múlva maga Anna asszony indit pert rehabilitációjá érdekében. 316 tanút hallgattak ki, kik valamennyien Anna asszony ártatlansága mellett vallottak. Az Apor család erre siet őt kiengesztelni s Benkő Anna valóban Apor Lászlónál, József öccsénél tölti élete hátralevő napjait.

A per aktáiban a másik főhős, Apor József báró nem szerepel: nem tudjuk tehát, hogy a per folyamán Benkő Annával szemben milyen szerepe volt; annyit azonban az előzmények után is feltételezhetünk, hogy ha a szerelem nem is, de a kölcsönös tisztelet változatlan maradt közöttük mindvégig.

A kormány az egyes vármegyéknek alkotmányos küzdelmeit vezető férfait hallgatta meg mindenütt, s ezek tanácsa szerint járt el, legtöbb esetben ragaszkodva ahhoz a kikötéséhez, hogy ezek vállaljanak főispáni méltóságot vagy mandátumot.

Igy történt, hogy Szolnok-Dobokamegyében is gr. Wass Béla és Betegh Imre a vármegyei egyesült ellenzék és jóléti bizottság elnöke hallgattak meg.

Gr. Wass Béla, a ki szivesebben vett volna részt a politikai életben, csak hosszas rábeszélés után vállalta a főispánságot. Betegh Imre pedig a kormány határozott kívánságára a dési kerületben lép fel függetlenségi programmal.

Örömmel és teljes meglepéssel vesszük a gr. Wass Béla főispánna történet kinevezését. Azok közé a kiváló, jellemes és hazafias egyéniségek közé tartozik, a kiknek nem a hatalom szerez tiszteletet és megbecsülést, hanem ők maguk árasztanak fényt és tisztességet arra az állásra, melyet nem kerestek, de kötelességből vállaltak.

Betegh Imre viszont a vármegyei ellenállás vezető alakja. A leghevesebb csatákban ott járt legelől mindig; elnöke az összes ellenállást szervező bizottságoknak. Hivatalos jelölésében legjobban a kormány teljes elismerését érezhetjük ki.

Most az ünnepek küszöbön vannak; vármegyei közgyűlés szerdán; a főispáni installáció egyelőre még bizonytalan. A választási mozgalmak azonban már megindultak.

I. **A dési választó kerületben** a választás kiírásakor azonnal megjelent br. Dániel Tibor. Előre küldötte a hírt, hogy előző nap már, a kormány megalakulása napján, belépett az alkotmány-pártba. Persze ez a naiv kis kortesfogás valótlannak bizonyult. Ajánló levele is van, úgy híresztelte, Wekerlétől és a római pápától, de ezeket is csak a barátainak és Haragay Móni komájának mutatta be. Mikor pedig tudására adták, hogy a dési kerület hivatalos jelöltje Betegh Imre, a kiért a választók nagy része feltétlenül tűzbe megy, azt a kijelentést tette (racscol szegényke): „Jobban ismehem a kehületet, mint az uhak; ezt a kehületet meg lehet váhárolni“ Ezt a kijelentést különben megérdemli a választó kerület. A meglepő csak az, hogy ennek az úrnak megválasztása miatt már két ízben vesztegetés, etetés-ítás miatt két hatalmas bünper zaklatta fel a kerületet. Egy néhány kedves szavazója hűsöl is már a tömlőczen. Most folyik egy másik választási bünpor, a melyben ő is benne van.

Nyiltan hirdeti, hogy vesztegetni fog.

A másik jelölt **Betegh Imre.** A vármegye legtekintélyesebb birtokosainak egyike. Puritán egyenes jellem, szívvel-lélekkel, igaz magyar, a ki évtizedeken a megyei ellenzék higgadt lelkű vezére volt. A most lefolyt másfél éves küzdelemben az egyesült pártok elnöklő vezére, nevét és személyét mindenütt előtérbe helyezve, a hol veszedelem és küzdelem volt.

Most pedig eljön Tiborka, ki szemérmetlenül alkotmánypárti programmal lép elő akkor, mikor két hét előtti, elemi stylusgyakorlatszerű nyilt levelében, minden szidalmat rászórt a coalicióra. A két jelöltet nem kell hasonlítani!!

II. **Szamosújvár külön választókerület.** A multkor megválasztott Dániel László elvesztette népszerűségét. Hogy miért-miért nem, még eddig nem bizonyos. Úgy hírlett, hogy függetlenségi jelölt köré fog csoportosulni a választóközönség. Emlegetnek is már több rendbeli jelöltet, azok közt első helyen Dr. Pap Bogdánt, a ki Szamosújvár szülötte. Beszéltek Dr. László Márton ügyvédéről is. Dániel azonban nyilván fel se lép. Végleges megállapodás és jelölés mégis csak a vármegyei egyesült ellenzék párt jelölő ülésén történt, a hol egyhangulag Dr. Gopcsa László miniszteri osztálytanácsosnak ajánlották fel a jelöltséget.

III. **Szék** külön választókerület ezuttal is élénk érdeklődés tárgya. Révay Mór a szabadelvű volt képviselő még nem mozog, ellenben függetlenségi programmal Zombory Richárd budapesti birtokos kíván fellépni, a ki bizik, hogy az országos központ támogatását is megnyeri. Emlegetik még Dr. Papp Bogdánt itt is.

IV. A többi kerületekben román nemzetiségi jelöltekkel erős küzdelem ígérkezik.

A román nemzetiségi activ politikuskok négy vármegyei választókerületben állítanak jelöltet. *Magyarlápason* Dr. Vajda Sándor orvos, alparéti birtokos; *Betlenben* Tripon Gábor beszercei ügyvéd; *Nagyilondán* Dr. Mihali Tivadar dési ügyvéd; *Nagyiklódon* Dr. Kerekes János dési ügyvéd lépnek fel nemzetiségi programmal.

Ezek közül Nagyilondát biztosra veszik Dr. Mihali részére, ámbár nem marad egyedül, miután Kertész József csöményi birtokos függetlenségi programmal szintén fellép. Utolsó perczen vesszük az értesülést, hogy Dr. Farkas János teljes erővel felveszi a harcot Dr. Mihalival, alkotmánypárti programmal.

Dr. Vajda Sándornak nehéz dolga lesz gróf Eszterházy Gyulával, a ki Magyarlápason függetlenségi programmal lép fel.

Bethlen és Nagyiklód helyi tekintélyes birtokosoknak van fentartva, a kik egyelőre a jelölésig nem akarnak nyilvánosság elé lépni. Mindkét kerület volt szabadelvűpárti képviselője természetesen szégyenkezve vonul vissza és fel sem lép egyikük sem.

Egy hét múlva már teljes munkában, tisztában fogjuk látni a választás képét. (b f)

## A „Vármegyei Közélet“

előfizetési ára:

egész évre ..... 10 korona  
fél évre ..... 5 „

Hirdetési árak: □ cm-ként 5 fillér.

Többször, vagy állandóan megjelenő hirdetések árengedményben részesülnek.

A szerkesztőség és kiadóhivatal: Dés, Rákóczi-ház.

Szerkesztőségi hivatalos órák: délután 1/23—4-ig.

Felkérjük t. előfizetőinket, hogy a lap előfizetési árát beküldeni sziveskedjenek. Kérjük továbbá mindazokat, kik előfizetni szándékoznak, hogy ezen szándékukról a kiadóhivatalt mielőbb értesíteni sziveskedjenek, hogy a rendes expeditió iránt intézkedhessünk.

Lapunk mai száma 1200 példányban jelent meg.

## HIREK.

**Önérzet.** Fenséges és szép tulajdonsága az emberi léleknek. Büszkeséget, bátorságot, nemes megjelenést kölcsönöz a tulajdonosának. Megalkuvást nem tűr, mindig az egyenes úton vezeti birtokosát. De mit csinál vele most széles e hazában sok jó úr? Óh fenséges Isten, pedig hányan valának, a kik szitkozódással illették a rebellis koalíciót és most tuláradó hazafisággal imádják a kormányt. Ismerünk urakat és egyéneket, a kik lemosolyogták, sőt leszólták a volt és leendő főispánt, az ellenzék vezéreit és Wekerlét, ma pedig nincs előttük nagyobb ember ezeknél. A legszebb pedig ebben az, hogy mind e színváltozás egyazon társaság és emberek előtt történik. Önérzet, fenséges önérzet, mégis te vagy az emberiség legnagyobb diszítője!!

— **Változások a bíróságnál.** Csath Endre kékesi kir. aljársbíró nyugalmába vonult, s ez alkalommal a kir. járásbíró címet kapta meg.

Gáspár Lajos volt magyarlápasi kir. aljársbíró a hét folyamán búcsúzott el ottani tisztelőitől és barátaitól.

— **Házasság.** Balczér György tresztenai áll. algimnáziumi rajztanár f. hó 16-án lépett házasságra Sóos Matild kisasszonnyal Désen.

— **Halálozás.** Váradai Lajos szamosújvári állomásfőnök pénteken, április 13-án hirtelen elhunyt. Temetése vasárnap lesz. Az elhunytban a szamosvölgyi vasút egyik régi derék, szorgalmas tisztviselőjét vesztette el.

— **Husvétii istentisztelet a reformátusoknál.** Ünnepe első napján d. e. 10 órakor urvacsora kiostással egybekötött istentiszteleten alkalmi beszé-

det *Vásárhelyi Boldizsár*, urvacsora beszédet *Veszprémi Ferencz* mond. Ugyanez alkalommal Tompa Mihály „Reggeli ének“-ét előadja a „Konfirmáltak egyesületé“-nek vegyeskara. A többi ünnepnapokon *Egyed Gábor* IV. éves theologus — legátus — végzi az istentiszteleti szolgálatot.

— **Uj jogtudor.** Demeter Györgyöt, városunk fiatalágának rokonszenves tagját folyó hó 7-én avatták a kolozsvári Ferencz József tudományegyetemen a jogtudományok tudorává.

— **Igazgatósági ülés a szamosvölgyi vasútnál.** A szamosvölgyi vasút igazgatósága április hó 20-án d. e. 11 órakor a vasúttársaság nagytermében ülést tart, melyre a meghívókat az igazgatóság már szét is küldötte.

— **Himlőoltás.** Dés r. t. város főorvosa ez uton is közzé teszi, hogy a folyó évi himlőoltások május hó 6-tól 13-ig, a városi orvosi hivatal helyiségeiben fognak eszközölni.

— **Erdőtűzek.** Két éve annak, hogy a vármegyében az erdőtűzek oly gyakoriak, hogy ez a jelenség már-már a legkomolyabb aggodalomra ad alkalmat. Az idei száraz tavaszi napokon is untalan érkeznek hírek erdőtűzekről, melyek gondatlanságból vagy bosszúból erednek. Az utolsó három napban három helyről is kapunk ilyen értesítést. Április hó 9-én és 10-én Ködmönös és Konkolyfalva községekben ütött ki erdőtűz, mely nagyobb területeken teljesen elpusztította az erdőt. Míg 12-én éjjel Báró Inczedy Samunak Kaczkó község határában elterülő erdejéből mintegy 60 holdnyi terület égett el. Az erdő már három nappal ezelőtt gyult ki s 10-én már azt hitték, hogy elaludt. De 12-én a lappangó tűz ismét lángra kapott s gyorsan harapódzott tovább. A csendőrség széleskörű nyomozatot tett folyamatba a gyújtogatók kézrekerítése iránt. Az egész éjen át égő hegy megdőbentő, de egyben gyönyörű látványt nyújtott, s városunkból is gyűltek ki a látvány megbámulására. — Ugyancsak Nagydebrekről értesítenek bennünket, hogy Barcsay Tamás erdejét csütörtökről-péntekre virradó éjjel háromszor is felgyújtották, de mindannyiszor sikerült idejekorán elfojtani. A gyakori erdőtűzesetek annál feltűnőbbek, mert az alispáni rendelet értelmében a tavaszi hónapok ideje alatt, a növényzet teljes kifejlődéséig a községeknek kötelességük az erdőket éjjel-nappal felügyeltetni.

— **Kirándulás.** A „Dési torna- és vivőegyesület“ nagyobb szerű turista-kirándulást tervez. Az egyleti működés fellendítése érdekében, de meg a tagok egyenes kívánsága folytán, az egyleti vezetőség elhatározta, hogy a f. hó 29-én a csicsói várhoz kirándulást rendez. Az érdeklődőket ez úton is kéri az elnökség arra, hogy a részvételre vonatkozó jelentkezésüket akár az egyleti elnökségnél, akár a titkárságnál mielőbb jelentsék be. A csicsói vár remek természeti szépsége, de meg a társas-kirándulás kellemes szórakozása bizonyára sok kirándulót fog összehozni. A kirándulás gyalog fog megtétni.

— **A vármegyei haladó-párt feloszlása.** Az itt kujtorgó, néhai való jó kormánybiztos Pap Sándor, rövid ideig tartó észrevétlen lappangás után, pénteken délután, egyetlen társalgó- és kebelbarátja: Mihály ajtónálló hajdu szívében hátrahagyott fájdalmas nyilallás után, koffere társaságában, a melyben az ugynevezett tiszta gallér tulajdonságaival nem rendelkező fehéreneműi rejtőzködtek, Blenkemézőre osont, a hol is kormányzói lelkét megeremtőjének visszaadta.

Ezzel egyben a vármegyei haladó-párt azonnal feloszlásnak is indult és a feloszlás kellemetlen bűzét a tavaszi szellő gyorsan a beszerce-naszód-vármegyei főispáni szék felé lebbentette.

— **Választók névjegyzéke.** Az 1907-ik évre szóló országgyűlési képviselőt választók névjegyzékét az erre kiküldött bizottság most állítja össze. A bizottság folyó hó 12-én d. u. 3 órakor kezdette működését. A bizottság a városház termében tartja üléseit. Felszólamlások 20-ig vétetnek figyelembe.

— **Per aspera ad astra.** A „Nap“ is említést tesz arról a „kitüntető“, „szives“ fogadtatásról, melyben a függetlenségi pártkörben báró Dániel Tibort fogadták, a dési kerület állítólagos jövődöbeli jelöltjét. Látván a dicső férfiú a politikai világ fordulását, merészet gondolt, s bátran meg is tette. A legnagyobb gyorsasággal a 13-ik órában, elment a koalizált pártok értekezletére, s mig a „papa“ a néhai szabadelvű párt felett tartott halotti prédicációt, ő „belépett“ a koalícióba. A meglepetésnél csak a megbotránkozás vala nagyobb. Mit

keres ez itt? — kérdezték az ellenzéki férfiak, s a mi előbb csak lassan, majd hangosabban is felhangzott: az kifejezést nyert Ivánka Oszkár szavaiban. De a mi „kedves“ néhai képviselőnk jónak látta a szives marasztás elől megszökni, megelégedvén az udvarias kitudszkolással. Ilyen igyekezettel vél eljutni a rögökön át a csillagok magasságában lebegő dési mandátumhoz.

— **Nagy tűz Szentbenedeken.** Pénteken délután nagy tűz pusztított Szentbenedeken, mely pár ezer korona kárt okozott. Gyermekek gondatlanságából keletkezett a tűz, melynek rövid idő alatt négy lakóház és a melléképületek estek martalékaul. A tüzet a lakosság és a Dés városi tűzoltóság oltotta el, mely Dr. Gogomán Antal parancsnok vezetése alatt teljes felszereléssel hamar a helyszínén teremt s pár óra alatt a tüzet elfojtotta. A városban az a hír volt elterjedve, hogy a gróf Korniss-féle kastély ég. A károsultak mind szegény földmives emberek, s hajlék nélkül maradtak.

— **Magyar Védő Egyesület.** Az a lelkes mozgalom, mely a magyar ipar megeremtése érdekében országszerte megindult, ráczáfolt a hagyományos magyar szalmaláng lelkesedésre. Mert ez a felbuzdulás nemcsak az érzelmi világ lelkes megnyilatkozását árulja el, de fényes tanubizonyságtétele annak a nemes törekvésnek is, hogy fel kell szabadítani a magyar ipart és kereskedelmet az osztrák járom alól. Le kell szorítani az osztrák ipart minden vonalon. Meg kell törjünk azt a bilincset, mely fogva tartotta évszázadokon át a magyar ipart. Bármiféle osztrák termékért többé pénz ne adjunk, egyértelmű a hazaárulással. Az önmegtadagadás a legcsekélyebb áldozat e nagy czél érdekében. Városunkban — örömmel irhatjuk — a „Magyar Védő Egyesület“ felhívását páratlan lelkesedéssel fogadták s a tagok száma százakra rug. Nem is kétkedünk, hogy Dés város hazafiasan érző minden egyes polgára ennek az egyesületnek tagjává lesz. A „Magyar Védő Egyesület“ dési fiókjá 1906 április 22-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartja meg alakuló nagygyűlését a városház nagytermében, melyre az aláírt tagokat és a város közönségét ezúton hívják össze Hatfaludi József és Sterba Dezső az előkészítő-bizottság intézői. A gyűlésre a kolozsvári küldöttek is meg fognak jelenni.

— **A szamosújvári műkedvelő-társulat** részben a felépítendő állandó színház-alap, részben a Szt-Ferencz-rendi zárda javára husvét másodnapján előadást rendez. Színre kerül Kazaliczky Antal „Hazug“ című 3 felvonásos színműve.

— **Tisztújítás.** A helybeli orth. zsidó hitközség f. hó 12-én, csütörtökön délután tartotta meg tisztújító közgyűlését. Kilenc szavazattöbbséggel elnöké Majrovits Jakab választatott meg. Alélnök: Wasserstrom Áron; gondnok: Weiser Simon; algondnok: Goldstein Jakab; pénztárnok: Auspitz Ábrahám; gazda: Rottenberg Albert.

— **Hivatalvizsgálat** című, mult számunkban megjelent hírnkre, melyben azt irtuk, hogy a tanfelügyelő által márczius hó folyamán meglátogatott iskolákban „A tanítás . . . főleg a felekezeti intézetekben kielégítő, amennyiben a magyar nyelv tanítása nagyobb erélylyel és sikerrel halad előre. . .“, a tanfelügyelő kezéből a következő értesítést vettük: „Az igazság érdekében ki kell jelentenem, hogy a meglátogatott két nem magyar tannyelvű gör. kath. felekezeti iskolában — sajnos — sem a tanítást általában, sem a tanulóknak a magyar nyelvben való előmenetelét nem találtam kielégítőnek. *Gönczi Ferencz* kir. tanfelügyelő.“ A helyreigazításnak, magunk részéről is helyet adunk, bár mi is őszintén sajnáljuk, hogy a multkori értesülésünk volt a téves.

— **Városi közgyűlés.** Dés város képviselőtestülete folyó hó 18-án délután tartja meg rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozatának érdekes pontja a mult évi zárszámadás. A képviselőtestület ekkor fog bizottságot kiküldeni az esküdtképes egyének névjegyzékének összeírására is. A többi pontok alatt folyó ügyek vannak felvéve.

— **Szolgálati szabályrendelet.** Dés város polgármestere már elkészítette a rendőrség szolgálati szabályrendeletét. A szabályzat a rendőri közegek és tisztviselők teendőit, azok szolgálati idejét, ruházatát, viselkedését, a tisztviselők és rendőregek egymáshoz való viszonyát stb. tartalmazza. Az új szabályzat az ünnep után kerül tanácsülésbe, s innen rövid idő alatt a képviselőtestület elé.

— **Kérelem.** Mindazon helybeli és vidéki hivatali főnök, magános és megyebeli tanító urak és úrnők, kiknek címére a Budai Elek emlékfűzetre vonatkozó „Előfizetési felhívás“ küldetett, kéretnek a felhívások mielőbbi beküldésére, mert addig nem lehetünk tájékozva a „fűzet“ példányainak számára nézve. A beküldési határidő apr. 5-én járt le. A szerk. bizottság nevében *Daday István*.

Kiadó: a „Vármegyei Közélet“ szerkesztősége.

ALAPÍTÁSI ÉV: 1898.

## HEIMAN ALBERT

ÉKSZERÉSZ

DÉS, FÖTÉR (a szt-ferenczrendi zárdá épületben).

A t. vevőközönség figyelmébe ajánlom dúsan felszerelt raktáromat: a legmodernebb és legizlésebb kivitelű **gyémánt, briliánt, arany, ezüst** ékszerekben és **órákban, valódi ezüst** és **china-ezüst** dísz tárgyakban. — Áruim a m. kir. fémjelző-hivatal bélyegével és finomságát tartalmazó **felirattal** vannak ellátva. — Üzletem **8 évi** fenállása óta a t. vevőközönség meggyőződést szerezhetett **az árak szoliditásáról** és főképen áruim **valódiságáról**; miért is joggal remélem, hogy oly nagyvárosiasan felszerelt árúraktárral való vállalkozásomat melegen fogja támogatni. Kiváló tisztelettel

Heiman Albert.

## BIZJÁK BÁLINT

férfiszabó-üzlete

DÉS, FÖTÉR 6. sz. (Hitelbank épületében.)

Elvállalok minden e szakba vágó polgári és egyenruhák készítését méltányos áron, legújabb divatlap szerint.

Állandóan raktáron tartok legdivatosabb idényszerű szöveteket.

Pártolást kér

Bizjak Bálint.

Havonként új divatlap.

## Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Dés, Rákóczi-ház.

DÉS.

„HUNGÁRIA”

DÉS.

Modern kényelemmel, központi fűtéssel, modern világítással, pontos kiszolgálással ellátott *tizennyolcz kényelmes vendégszoba.*

## ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZ

Naponta terjedelmes, nagyválasztékú étlap, különleges borok .. ..

Mindennap Dreher-féle friss Korona-sör csapolás.

Zóna reggeli.

## CZUKRÁSZAT.

Naponta friss, a legkényesebb igényeket is kielégítő sütemények, cukorkák, befőttek, liqueurök. Házhoz és vidékre szóló megrendelések, lakodalmakra és házi mulatságokra szóló menük előállítására pontosan és

2-3

kifogástalanul teljesítetik.

Demeter és Kiss *könyvnyomdája és könyvkötészete* — Désen.

LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS

## VÁRADI ÉS POLONYI

FÜSZER-, CSEMEGE-, BOR-, ÁSVÁNYVIZ- ÉS FESTÉK-ÜZLETE

MAGYAR KIRÁLYI DOHÁNY- ÉS BÉLYEG-ÁRUDA.

DÉS, FÖTÉR.

MAGYAR KIRÁLYI DOHÁNY- ÉS BÉLYEG-ÁRUDA.

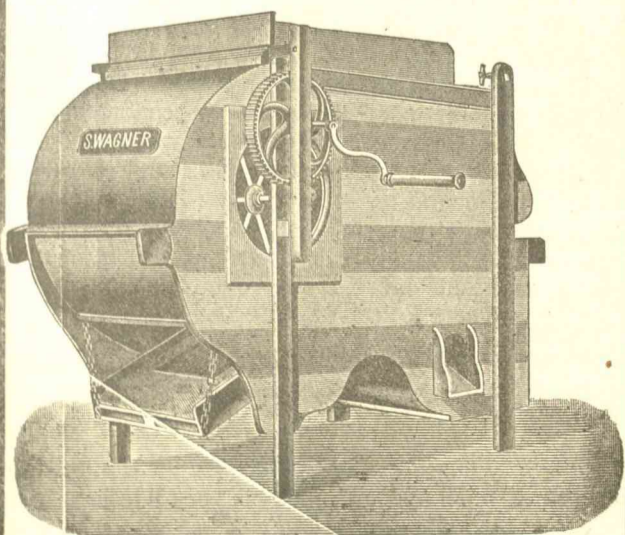
○ Dúsan berendezett raktárunkat ajánljuk eredeti **Mauthner-féle** vete-  
mény-, virág- és gazdasági **magvakból**. Mindennemű festékek, Beo-  
csini, portland- és román-czement, kefe-árúk, ecsetek és meszelők,  
ásványvizek, **asztali és csemege-borok**, kitűnő debreczeni és dési  
lisztek, olajos és páczolt halak, sajtok és minden egyéb fűszer-  
... .. és csemege-árúk és különlegességek nagy raktára ... ..

GUMMI- ÉS BŐRLABDÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

2-3

Szives pártfogást kér

Váradi és Polonyi.



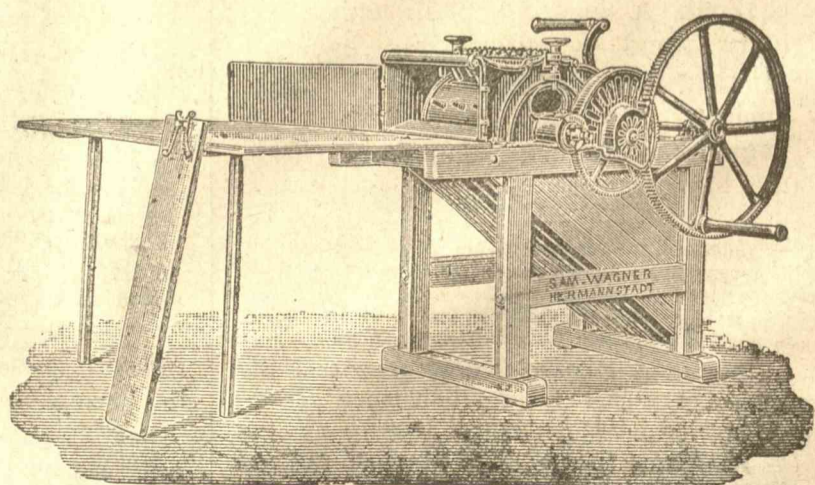
## Wagner-féle

kézi

cséplőgépek

és

gabona-tisztító rosták

három évi  
részletfizetésre

Beszerezhetők: Csiszár Imre vaskereskedőnél Désen.